RECHT OP ANTWOORD

informatie voor ouders

kinderen, drugs en de wet

de druglijn

Auteur
Filip Van Hende, advocaat

Redactie
Mia De Bock, stafmedewerker preventie VAD
Gilles Geeraerts, stafmedewerker hulpverlening, VAD

Met dank aan
Anja Michiels (VAGGA/ Altox), Christ'l Sewerin (VAGGA/ Altox), Griet Vigoureux (VAGGA/ Altox), Herbert Jenaer (CAD Limburg), Hilde De Neve (CGG Eclips), Tomas Van Reybrouck (CGG Eclips)
VAD-werkgroep consult
Lieve Balcaen, juriste OSBJ
Frederik Tack, notaris, www.notarissenwachtebeke.be

Vormgeving en druk
www.epo.be

Contactgegevens
VAD, Vlaams expertisecentrum Alcohol en andere Drugs
Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel
T 02 423 03 33 | F 02 423 03 34 | www.vad.be | vad@vad.be

Verantwoordelijke uitgever
Paul Van Deun, Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel

© 2015 (herziene druk), D/2015/6030/31

De DrugLijn financieel steunen kan op rekeningnummer 433-1078042-09.
Vanaf 40 euro ontvangt u een fiscaal attest.

INHOUD

INTRO

Elke ouder met zowel meerder- als minderjarige kinderen, worstelt wel eens met vragen over wederzijdse rechten en plichten: wat kan, wat mag, wat moet? Dit is zeker zo voor ouders met een druggebruikende zoon of dochter. Gezinnen met druggebruikende kinderen staan immers onder hoge druk. Zorgen en stress kunnen er danig escaleren. Een juridische aanpak brengt soms soelaas. Dan is het belangrijk te weten welke juridische wegen je kan bewandelen.

We selecteerden de meest gestelde juridische vragen en geven daarop een zo duidelijk mogelijk antwoord. Omdat we niet àlle vragen kunnen opnemen en omdat elke situatie uniek en vaak complex is, bevat deze brochure ook adressen waar je juridisch advies voor jouw persoonlijke situatie kan inwinnen.

We wensen niet de indruk te wekken dat elk probleem via de juridische weg beantwoord kan worden. We willen wél zeggen dat een juridische aanpak een aanleiding kan zijn voor een meer pedagogische aanpak, waarbij 'grenzen stellen' vaak cruciaal blijkt. Waar ouders op hun rechten staan, zullen jongeren geconfronteerd worden met duidelijkere grenzen. Een juridisch antwoord betekent voor ouders vaak ruimte om, ondanks alle stress en zorgen, toch nog voor zichzelf te zorgen. Of zoals advocaat Filip Van Hende het formuleert: “Van zodra ouders vaststellen dat het samenleven met eigen meerderjarige kinderen niet meer leefbaar is, moeten ze ook voor zichzelf zorgen. De opvoeding is voorbij en de kinderen hebben hun kansen gehad. Men moet verder kunnen met het eigen leven, ook dat is een recht.”

VAD / De DrugLijn

OUDERS STELLEN VRAGEN

ONDERHOUDSPLICHT MEERDERJARIG KIND

1 “Mijn dochter L. (20 jaar) was in het middelbaar een modelleerling. Goede prestaties, veel vriendinnen, interesse in heel veel zaken. Daarna heeft ze hogere studies aangevat en vanaf dat moment ging het van kwaad naar erger. We zagen haar nog nauwelijks thuis, studeren deed ze helemaal niet, ze rookte joints, slikte allerlei pillen, was niet meer aanspreekbaar, ... Kortom, we herkenden haar niet meer. Haar eerste jaar was een complete mislukking. We gaven haar de kans om haar studie te hervatten, met de afspraak dat ze het anders zou aanpakken. Daar is niets van in huis gekomen. Niets interesseert haar nog, maar ze eist wel haar wekelijks zakgeld. We weigerden nog geld te geven om haar op die manier onder druk te zetten om werk te zoeken (momenteel woont ze op kot, waarvoor wij betalen). Dit is een serieuze hap uit ons budget: we hebben het zelf ook niet zo breed. Ze wil nu steun vragen aan het OCMW, want ze wil blijven studeren. Ze beweert dat het OCMW dit geld aan ons zal terugvragen. Is dat zo? Kunnen vanuit het OCMW geen maatregelen getroffen worden zodat ze aan het werk gaat?"

! Ouders hebben de verplichting levensonderhoud, opvoeding en een passende opleiding te verschaffen aan hun kinderen. Die worden weliswaar meerderjarig op 18 jaar, maar vrijwel nooit is de 'opvoeding' op die leeftijd afgewerkt. Vaak studeren de

kinderen nog. In principe moet men de kinderen steunen in hun opvoeding en ontwikkeling tot deze afgerond is. Veralgemenend kan men zeggen dat de periode van de opvoeding en opleiding loopt zolang de kinderen recht geven op kindergeld (25 jaar). Maar tegenover die plicht van ouders staat ook een plicht van het kind: zijn best doen, en dus in dit geval studeren. Je hebt je dochter de kansen gegeven die je haar moest geven: de kans om te studeren, met inbegrip de kans om zich te herpakken. Ze heeft die kans niet gegrepen, en dit duidelijk door haar eigen gedrag.

Je dochter is meerderjarig, student zonder inkomen en heeft daardoor recht op OCMW-steun (leefloon). In dit geval zal deze steun beperkt zijn tot het strikte minimum-leefloon als alleenstaande. Maar dit leefloon wordt niet automatisch gegeven. In de eerste plaats zal het OCMW aan de hand van het sociaal onderzoek de familiale situatie en de financiële mogelijkheden van de ouders en de student onderzoeken. Op basis van dit sociaal onderzoek zal het OCMW een beslissing nemen. Ofwel moeten de ouders toch onderhoudsgeld betalen, en kan het de jongere verwijzen naar de vrederechter om dit af te dwingen bij de ouders. Ofwel beslist het OCMW het leefloon uit te keren, rekening houdend met de financiële situatie thuis én de slechte relatie tussen ouders en kind. Het OCMW zal met de student een integratiecontract afsluiten waarin zowel de rechten en plichten van de jongere als van het OCMW beschreven staan. Bij weinig tijdrovende studies kan bijvoorbeeld van de student verwacht worden dat hij studies combineert met werk of minstens met het op zoek gaan naar een job. Het OCMW zal regelmatig ook de vooruitgang van de studies evalueren. Of die steun teruggevorderd wordt van de ouders is een autonome beslissing van elk OCMW. Daarbij worden zowel de verhouding tussen de ouders en het kind, als de financiële situatie van het gezin in overweging genomen. Als de terugvordering de gespannen verhouding nog meer zou verslechten, ziet men daar meestal van af. Maar als dit niet het geval is, is het logisch dat ouders, die het financieel aankunnen, bijdragen.

DRUGS GEBRUIKEN IN OUDERLIJK HUIS

2 "Ik ben te weten gekomen dat mijn dochter (18 jaar) regelmatig joints rookt bij ons in huis (uiteraard als we er zelf niet zijn). Ze doet dat met haar vrienden, waaronder ook minderjarigen. Soms zouden ze ook cocaïne gebruiken. Ze kweekt zelf haar cannabis op de kamer en heeft drie planten staan. Ze wil de planten niet wegdoen. Er loopt hier nog een klein kind van vijf jaar rond. In welke mate kan ik hiervoor vervolgd worden? Wat als ik zelf de politie inlicht? Wat zijn dan de mogelijke gevolgen voor haar? Zij houdt geen enkele rekening met haar jongere broertje."

! Alles wat je dochter doet, is strafbaar. Cannabis is niet gelegaliseerd; het is zowel voor minderjarigen als meerderjarigen bij wet verboden. Voor wie achttien of ouder is, wordt aan cannabisbezit soms wel de laagste vervolgingsprioriteit gegeven. Maar dat wordt niet overal toegepast, en dan nog heeft het beperkingen. Het gaat enkel over het bezit en gebruik van cannabis door meerderjarigen, van maximaal één vrouwelijke cannabisplant of maximaal drie gram cannabis. Bovendien wordt het gebruik in aanwezigheid van minderjarigen als verzwarende omstandigheid beschouwd. Uiteraard zijn het bezit en gebruik van cocaïne niet toegelaten. Een klacht bij de politie zal dus zonder twijfel tot een gerechtelijke tussenkomst leiden. Er wordt dan in ieder geval een proces-verbaal opgemaakt. Dit wordt doorgestuurd naar het parket. Als blijkt dat je dochter minderjarigen aanzet tot gebruik van cocaïne, zal een vervolging door de rechtbank nog moeilijk te vermijden zijn.

Druggebruik gemakkelijk maken door het ter beschikking stellen van een ruimte kan inderdaad worden vervolgd. Maar de onderzoekers weten ook wel snel of je dit opzettelijk doet, dan wel of je de toestand lijdzaam ondergaat. In de praktijk gebeurt het zelden dat ouders vervolgd worden als ze zelf geen actieve medewerking hebben verleend. Toch verwacht men meer controle én tussenkomst van de ouders als er minderjarigen in het spel zijn. Dan zou je, bij erge nalatigheid, toch kunnen bestraft worden als medeplichtige met je dochter.

BOETES BETALEN VAN MEERDERJARIG KIND

3 "Onze zoon A. (23 jaar) woont nog bij ons in, net als zijn zus K. (22 jaar). Hij heeft geen job. Op dit ogenblik is hij ook niet actief op zoek naar werk. Zijn enige tijdsinvulling is regelmatig naar vrienden gaan om te blowen. Om zich te verplaatsen gebruikt hij het openbaar vervoer. Hij mag sowieso niet meer met onze wagen rijden omdat hij steeds onder invloed is. Maar nu neemt onze zoon regelmatig de bus zonder ticket. Hij kreeg hiervoor al verschillende boetes van De Lijn. Ben ik verplicht die boetes te betalen? Hij heeft zelf geen inkomen."

Een boete is een straf. Een straf is altijd persoonlijk. Je kan als ouder van een meerderjarige nooit gehouden zijn tot het betalen van een boete, ook al woont je zoon nog thuis. Wie dat wel doet, bewijst zijn kind geen dienst. De zin van de straf gaat verloren als de ouder ze overneemt.

Is het kind echter minderjarig, dan moeten de ouders wel degelijk tussenkomen (ouders zullen boete of schade door minderjarigen moeten betalen). Dit belet hen echter niet om het kind, bijvoorbeeld via een vakantiejob, het bedrag te laten terugbetalen. Zo blijft de opvoedkundige waarde van de straf behouden.

GOEDEREN BESCHERMEN TEGEN INBESLAGNAME DOOR DEURWAARDER

4 "Mijn zoon P. is 36 jaar. Officieus woont hij samen met zijn vriendin. Officieel staat zijn verblijfsadres bij ons genoteerd. Hij werd meermaals veroordeeld wegens agressie ten aanzien van zijn vriendin, die – net als onze zoon – drugs gebruikt. Hij kreeg hiervoor geldboetes. Maar hij heeft geen inkomen en kan die boetes niet betalen. Kan de deurwaarder bij ons die boetes komen verhalen? Moet ik daar dan voor opdraaien? Wat kan ik doen om dat te voorkomen?"

! Er ontstaan altijd grote moeilijkheden als de administratieve toestand niet overeenkomt met de werkelijke toestand. De juridische wereld kan immers alleen rekening houden met de officiële, administratieve gegevens. Dus zal men voor de uitvoering van boetes en schulden aan de officiële deur komen kloppen, in dit geval die van jullie, als ouders. Boetes zijn echter persoonlijke straffen. Bij niet-betaling worden die omgezet in een vervangende gevangenisstraf, die uiteraard alleen door je zoon moet worden uitgezeten. Als men toch opteert voor de uitvoering van de geldboete of de inning van een schuld, kan men inderdaad beslag leggen op de goederen van je zoon... in het ouderlijke huis. De gerechtsdeurwaarder die belast is met de uitvoering kan echter niet zien aan de goederen van wie ze zijn. Hij kan dus ook de goederen van de ouders in beslag nemen, juist omdat het officieel ook om het huis van de zoon gaat. Om dit te vermijden, is het aangewezen alle mogelijke eigendomsdocumenten zorgvuldig bij te houden. Dat kunnen in de eerste plaats facturen zijn, maar ook leveringsbons, bestelbons, garantiebewijzen. Uiteindelijk zal de beslagrechter oordelen of die goederen al dan niet worden verkocht. Hierbij houdt de rechter natuurlijk rekening met de werkelijkheid, die er vaak in bestaat dat het kind nog nooit of zelden inkomsten heeft gehad en dus wellicht ook geen

• • •

meubels of andere waardevolle goederen heeft verworven. Toch is het een vrij dure procedure die beter vermeden wordt door je zoon officieel te laten verhuizen. Je kan dit bespreken met je zoon, maar als dit niet lukt dan kan je het probleem voorleggen aan de vrederechter. Die roept je zoon op in verzoening, waarbij hij een bemiddelende rol opneemt. Wanneer dit niet lukt, zal je je zoon moeten dagvaarden voor de vrederechter. De vrederechter neemt dan een beslissing (hij kan bijvoorbeeld beslissen dat je zoon zich moet laten uitschrijven op jullie adres). Deze beslissing krijgt dezelfde kracht als een vonnis. (zie ook p. 26 casus 13 uithuiszetting)

OUDERLIJK TOEZICHT OP UITGAVEN VAN MINDER- EN MEERDERJARIGE

5 "Mijn dochter K. (17,5 jaar) zit urenlang aan haar computer. Hoewel ze geen kredietkaart heeft, lukt het haar toch via internet allerlei games en spelletjes aan te kopen. Nu teert ze nog op het geld dat ze met weekendjobs verdient. Als ze niet betaalt, moet ik daar dan voor opdraaien? Kunnen we juridische stappen ondernemen om te verhinderen dat ze nog aankopen doet via internet?
Toen ze nog een baby was hebben we voor haar een spaarrekening geopend (op haar naam), waarop jaarlijks een bedrag wordt gestort. Vanaf haar 18 jaar kan zij over dit bedrag beschikken. Omdat we bang zijn dat ze dit geld zal verkwisten, zouden we graag zelf kunnen beslissen op welke leeftijd ze dit bedrag krijgt. Kan dit op eenvoudig verzoek aan de bankinstelling, of moeten we hiervoor naar de vrederechter? Kunnen we dit nog wijzigen?"

Je dochter is bijna meerderjarig en dus is er niet veel meer te verhelpen aan het financiële beheer van haar eigen gelden. Het principe is wel dat de ouders tot aan de meerderjarigheid het beheer hebben over de persoon en de goederen van de minderjarige kinderen. Maar men begrijpt natuurlijk dat er een grijze zone is tussen pakweg 15 en 18 jaar, waar de kinderen meestal eigen gelden hebben verworven door studentenjobs, babysitting, nieuwjaars- en verjaardagsgelden enzovoort. Over dit zelf verdiende geld kan je dochter vrij beschikken. Een minderjarige kan zonder tussenkomst van de ouders een spaarrekening of depositorekening openen. Elk van de ouders heeft het recht informatie op te vragen met betrekking tot de opening van het boekje en de verrichtingen die de minderjarige hierop heeft uitgevoerd. Zolang de minderjarige de leeftijd van 16 jaar niet heeft bereikt, kan hij zelf geen enkel bedrag opvragen op het door hem geopende boekje. Alleen de ouders zijn hiertoe bevoegd.

Van zodra je dochter 18 is, is ze volledig verantwoordelijk voor haar eigen schulden. Je bent bijgevolg niet verantwoordelijk om de schuld van je meerderjarig kind te betalen, tenzij je je borg hebt gesteld. Vanaf haar 18 jaar kan ze ook beschikken over de gelden van de spaarrekening die je op haar naam afgesloten hebt. Zolang ze geen 18 is, kan je daar als ouder zelf geld van terugnemen, nodig voor de opvoeding van je dochter.

SCHADE VEROORZAAKT DOOR NIET-INWONENDE MEERDERJARIGE

6 “Onze zoon van 19 woont zelfstandig. Hij kreeg van ons nog onderhoudsgeld, op voorwaarde dat hij niet meer thuis kwam. Als mijn echtgenote niet thuis is, komt onze zoon toch nog aan de deur. Eén keer is een ruzie geëscaleerd en gooide hij de ruiten in. Kan ik voor de schadevergoeding mijn verzekeringspolis (de familiale verzekering) aanspreken?”

De familiale verzekering of gezinspolis dekt de schade die veroorzaakt wordt aan derden door de inwonende kinderen, al dan niet meerderjarig. De schade aan je eigen huis wordt dus niet gedekt door deze polis: de schade is niet 'aan derden', maar aan je eigen huis.

Als je zoon elders gedomicilieerd is, komt de verzekering ook niet tussen. De familiale polis dekt namelijk geen schade die door een derde (want dat is je zoon dan voor de verzekering) wordt veroorzaakt. Ouders kunnen eventueel wel de schade aan hun goederen, veroorzaakt door hun eigen, meerderjarig en zelfstandig wonend kind, proberen te recupereren (terugvorderen bij hun kind). Hiervoor kan je een beroep doen op de rechtsbijstand die vaak voorzien is als bijkomende waarborg bij de gezinspolis. Je moet dan de advocaat- en gerechtskosten niet uit eigen zak betalen.

BEROEP DOEN OP EEN PRO-DEOADVOCAAT

7 "Onze zoon van 22 woont nog bij ons. Hij krijgt momenteel een leefloon. Al zijn geld gaat naar drugs. Hij maakt ook volop schulden. We vrezen dat een van de dagen een deurwaarder aan huis komt en niet enkel zijn spullen maar ook de onze zal meenemen. Kunnen we ons hiertegen al beschermen? Is het raadzaam om nu al een advocaat te raadplegen? Is het duur om een beroep te doen op een advocaat? Kunnen we voor onze vraag ook persoonlijk advies vragen bij een advocaat? Hoeveel zou dit kosten? Wanneer kun je een beroep doen op een pro-Deoadvocaat? En waar vind ik die?"

!

Omdat jullie zoon nog altijd thuis woont, kunnen jullie inderdaad in problemen geraken als de gerechtsdeurwaarder beslag legt op roerend goed. De deurwaarder zal bij jullie aanbellen om bezittingen van je zoon aan te slaan en openbaar te verkopen. Omdat het in de praktijk niet altijd duidelijk is welke goederen van jullie zijn en welke van jullie zoon, kunnen dus ook jullie goederen in beslag genomen worden.
Jullie hebben er dan ook belang bij alle mogelijke bewijsstukken van eigendom op jullie naam te kunnen voorleggen: aankoopfacturen, garantiebewijzen en kastickets bijvoorbeeld. Aan te raden is dat jullie zoon een eigen officiële woonplaats heeft. Op die manier hoeven jullie geen deurwaardersbezoek te vrezen. (zie ook casus 4 p.11)
Als je zoon een leefloon krijgt en toch veel schulden maakt, lijkt budgetbeheer noodzakelijk. Hierbij worden de betalingen van de schulden gecentraliseerd en beheerd door de sociale dienst van het OCMW, die dan aan je zoon een leefloon uitkeert dat net voldoende is om de dagelijkse kosten te dragen. Dit budgetbeheer kan niet verplicht opgelegd worden door het OCMW. Meestal kan in het OCMW ook juridisch advies verkregen worden.

Men kan inderdaad niet snel genoeg advies inwinnen en dus, indien nodig, een advocaat raadplegen. Bij veel advocaten is een eerste advies gratis (een telefoontje vooraf kan je hierover duidelijkheid geven). Een pro-Deoadvocaat kan je vinden door een vraag te richten aan het Bureau voor Juridische Bijstand (zie p. 57 voor adressen), dat zich bevindt bij elke rechtbank van eerste aanleg. De toekenning van een pro-Deoadvocaat is gebonden aan inkomstencriteria. Voor een alleenstaande is een pro-Deoadvocaat volledig kosteloos als de persoon een inkomen heeft van maximum 944 euro netto per maand. Het is gedeeltelijk kosteloos (het bureau voor juridische bijstand bepaalt welk deel uit eigen zak zal moeten betaald worden) als men een inkomen heeft tussen 944 en 1.213 euro netto per maand.

Voor gehuwden, samenwonenden of alleenstaanden met personen ten laste gelden de volgende tarieven:

- Volledig kosteloos: maximum 1.213 euro/maand (netto gezinsinkomen) + 163,47 euro per persoon ten laste. Met één persoon ten laste mag je gezinsinkomen dus maximaal 1.376,47 euro netto per maand bedragen, met twee personen is het maximale gezinsinkomen 1.539,94 euro netto per maand, en met drie personen 1.703,41 euro netto per maand.
- Gedeeltelijke kosteloos: tussen 1.213 euro en 1.480 euro per maand (= netto gezinsinkomen) + 163,47 euro netto per maand per persoon ten laste.
- Met één persoon ten laste mag je gezinsinkomen dus maximaal 1.643,47 euro netto per maand bedragen; met twee personen ten laste 1.806,94 euro netto per maand en met drie personen ten laste 1.970,41 euro netto per maand.

Deze cijfers worden voortdurend aangepast aan het indexcijfer van de consumptieprijzen. Deze cijfers dateren van 1 september 2014. (www.advocaat.be, klik op ‘juridische bijstand)

DRUGTEST IN HET VERKEER

8 "W., mijn zoon van 23, rijdt af en toe met de wagen. Ik weet dat hij regelmatig hasj gebruikt, maar hij beweert dat hij nooit onder invloed rijdt. Wat als de politie hem bij een verkeerscontrole onderwerpt aan een speekseltest? Kan de politie dat zomaar doen?"

! De controles van de verkeerspolitie kunnen net zo goed slaan op het rijden onder invloed van hasj als andere drugs. Zoals bij de alcoholtest zijn ook hier duidelijke normen, die bij overschrijding aanleiding geven tot boetes en eventuele intrekking van het rijbewijs. Op 1 oktober 2010 werd een nieuwe wet van kracht, waardoor in het verkeer voortaan op drugs getest wordt via speekseltests in plaats van urinetests. De procedure bestaat uit drie stappen. De politie overloopt een checklist om op basis van iemands uiterlijk en gedrag na te gaan of er tekenen zijn van recent druggebruik. Bij een vermoeden van rijden onder invloed van drugs, zal de politie een speekseltest afnemen. Een positieve speekseltest heeft een onmiddellijk rijverbod van twaalf uur en een speeksel- of bloedanalyse in een labo tot gevolg. (In 2015 ontbraken nog steeds de uitvoeringsbesluiten i.v.m. erkenning van de labo's voor speekselanalyse. In de praktijk gaat het, op het moment van druk, dus nog steeds enkel om bloedanalyse.) Bovendien kan de procureur des Konings onmiddellijk het rijbewijs laten intrekken voor 15 dagen. Is ook de test in het labo positief, dan volgt de bestraffing (geldboetes van 1.200 tot 12.000 euro tot een mogelijk rijverbod).

Na twaalf uur neemt de politie een nieuwe speekseltest af. Is deze negatief, dan mag men weer rijden. Zo niet, wordt het rijverbod telkens met twaalf uur verlengd tot men een negatieve test aflegt.

Wie nog sporen van druggebruik van dagen of weken geleden in zijn lichaam heeft, maar niet 'onder invloed' is op het moment van de controle, zal waarschijnlijk de

checklist goed doorlopen en dan zal er dus ook geen speekseltest volgen.
Controle op alcohol- of druggebruik gebeurt ook bij personen die betrokken zijn bij een verkeersongeval (ook bij de slachtoffers). Wie onder invloed van drugs een verkeersongeval veroorzaakt, kan geconfronteerd worden met een verzekering die weigert tussen te komen, net zoals bij rijden onder invloed van alcohol. De verzekering zal dan eerst het slachtoffer vergoeden, maar nadien de gedane uitgaven terugeisen van de verzekerde. Die verzekering staat daarbij best op naam van je zoon staat, zeker als hij de hoofdbestuurder van de wagen is. Als de autoverzekering nog op jouw naam staat en je zoon veroorzaakt een ongeluk, dan kan de verzekering weigeren tussen te komen. Verzekeringsmaatschappijen zijn hierin de laatste tijd strenger geworden. In dat geval zijn alle kosten voor jouw rekening.

DRUGTEST THUIS

9 “Ik (moeder van L.) vond recent een pakketje met wit poeder in de kast van mijn dochter (17 jaar). Na een confrontatie met haar blijft ze aangeven dat ze niet gebruikt en dit enkel bijhoudt voor een vriendin. De laatste tijd doet ze echter vreemd. Haar resultaten op school gaan achteruit. Ze houdt zich niet meer aan afspraken. Ze gaat heel snel naar haar kamer. Mag ik mijn kind onderwerpen aan een urinetest of speekseltest op basis van vermoeden van gebruik? Om zeker te weten of ze gebruikt?”

!

Er is geen wet die zegt dat je je kind niet mag onderwerpen aan een drugtest (speekseltest of urinetest). Het is echter wél zo dat je kind ook een aantal rechten heeft, zoals het recht op privacy en het recht op fysieke integriteit, waardoor je een drugtest niet zomaar kan afdwingen.

We kunnen de vraag ook vanuit pedagogische en praktische hoek bekijken. Wat doe je bijvoorbeeld als je kind een drugtest weigert? Je kan je kind praktisch gezien moeilijk verplichten een test te ondergaan. Verder kan je je afvragen wat de eventuele consequenties van een (voorstel tot) test zijn. Stel dat je dochter níet gebruikt en je legt haar een test op, dan kan dit een sfeer van wantrouwen creëren. Stel dat je dochter wél gebruikt en ze voert de door jou opgelegde test uit, dan heb je nog geen zekerheid over het resultaat.

Als je overgaat tot een drugtest is het belangrijk te weten wat een urinetest of speekseltest juist inhoudt. Zo zijn drugs (of afbraakproducten van drugs) in urine langer aantoonbaar dan in speeksel. Bij een urinetest kan er geknoeid worden (drugvrije urine van iemand anders gebruiken, de urine vermengen met andere vloeistoffen zoals appelsap, ...). Bij een speekseltest kan er minder geknoeid worden, maar

omdat deze test betrekkelijk nieuw is, sporen ze bepaalde drugs (bijvoorbeeld cannabis) niet zo goed op.
Valt de test toch positief uit, dan heb je dus 'bewijsmateriaal' dat je kind gebruikt heeft, maar vaak is daardoor wederzijds zo'n spanning en wantrouwen ontstaan, dat een open en opbouwend gesprek over het druggebruik niet evident is.

BEWIJS VAN GOED GEDRAG EN ZEDEN

10 "Ik ben een alleenstaande moeder en heb een zoon (K.) die 19 jaar is. Hij gebruikt regelmatig cannabis, xtc en speed. Dit geeft aanleiding tot spanningen. Recent kwam hij in de gevangenis terecht omdat hij betrokken was bij een vechtpartij. Hij kreeg van de rechtbank een boete van 1000 euro. Komt dit feit op zijn strafregister? Kan hij dan nog een attest van goed gedrag en zeden krijgen? Wanneer krijgt men herstel van bewijs van goed gedrag en zeden?"

Als je zoon in de gevangenis heeft gezeten, kan dit in voorhechtenis geweest zijn. Dat betekent nog niet dat hij later ook schuldig zal worden verklaard. Voorhechtenis komt niet op het uittreksel van het strafregister. Sedert 2007 spreekt men overigens niet meer van een bewijs van goed gedrag en zeden, maar van een uittreksel van het strafregister. Als hij echter is opgepakt om een straf uit te zitten, is hij wel degelijk veroordeeld. Dan zal dit feit op zijn strafregister staan en dus ook op het uittreksel ervan. Uiteraard kan dit nadelig zijn, bijvoorbeeld bij een sollicitatie, waar men toch vaak een dergelijk bewijs vraagt.

Voor deze zwaardere straffen kan een verzoek worden ingediend tot eerherstel. Dit kan ten vroegste drie jaar na de uitboeting van de straf. Dus drie jaar na het uitzitten van de vrijheidsberoving, de betaling van de boete of de andere verplichtingen die in het vonnis staan. De procedure verloopt op verzoek aan de Procureur des Konings van het arrondissement waar jouw zoon woont. Dit kan

met een gewone brief. Men checkt dan via een beperkt onderzoek of men aan de voorwaarden voldoet en of er ondertussen geen nieuwe feiten zijn gepleegd. Uiteindelijk spreekt het Hof van Beroep het eerherstel uit. Reken toch zeker op minstens zes maanden wachttijd.

Politiestraffen (een gevangenisstraf van één tot zeven dagen, een geldboete tot 25 euro, vermenigvuldigd met 6 of een werkstraf van minder dan 45 uren) verdwijnen automatisch van het uittreksel na drie jaar. Daarvoor hoeft de persoon niets te doen.

VERHOOR VAN MINDERJARIGE DOOR POLITIE

11 “Onze dochter is 16 jaar. Recent werden we gecontacteerd door de directie van de school. Mijn dochter werd zogezegd betrapt op het dealen van cannabis. Maar feitelijke heeft ze enkel op vraag van een klasgenote wat cannabis doorgegeven. De directie heeft de politie verwittigd en die is onmiddellijk naar de school gekomen. De cannabis werd in beslag genomen. Mijn dochter is niet meegenomen naar het politiekantoor, maar ze heeft wel een afspraak op het kantoor voor een verhoor. Ik vind het wel positief dat ze haar niet onmiddellijk ondervraagd hebben. Heb ik het recht om bij de afspraak met de politie aanwezig te zijn? Komt er dan best ook een advocaat mee?"

Wanneer de politie een minderjarige ondervraagt, dan kan je als ouder niet terugvallen op een wettelijke regeling om tijdens de ondervraging aanwezig te zijn.

Soms laat de politie toe dat de ouders of een vertrouwenspersoon aanwezig zijn bij het verhoor, maar dat staat nergens in de wet vermeld. Het is dus geen recht.

Ook een advocaat kan niet aanwezig zijn tijdens het eerste verhoor, omdat je dochter niet gearresteerd is, maar enkel uitgenodigd werd voor dit verhoor. Je hebt wel de mogelijkheid om in die tussenperiode, dus voor het verhoor, een advocaat te raadplegen. Hij kan haar advies geven als voorbereiding op het verhoor. Als je dochter gearresteerd is, dan is het wel verplicht dat bij elk verhoor binnen de 24 uur en bij het eerste verhoor door de onderzoeksrechter een advocaat aanwezig is.

HUISZOEKING

12 "Mijn zoon is 20 jaar. Hij gaat regelmatig naar Nederland om zich te bevoorraden van cannabis. Af en toe verkoopt hij drugs door aan vrienden. Een van deze vrienden werd opgepakt en gaf de naam van onze zoon door aan de politie. Onze zoon werd opgeroepen voor een verhoor. Mogelijk komt de politie ook nog thuis. Kan ik als ouder van een meerderjarige een huiszoeking naar drugs weigeren? Beperkt deze huiszoeking zich tot de kamer(s) van de meerderjarige?"

! Als de politie aan de deur staat en vraagt of ze een huiszoeking mag doen, kan je dit inderdaad weigeren. De woning is immers beschermd door de grondwet. Maar als de politie merkt dat ze op vrijwillige basis niet binnen raakt, kan ze een huiszoekingsbevel vragen. Aangezien dit een bevel is van een (onderzoeks) rechter, valt er niets meer te weigeren. Meestal voorziet de rechter wel dat de huiszoeking uitsluitend slaat op de kamer van de inwonende meerderjarige, maar men is natuurlijk ook niet naïef. Drugs kunnen ook verstopt worden in de gemeenschappelijke delen van een huis en dan zal men overal zoeken.

Artikel 6 bis van de drugwet bepaalt echter dat in sommige gevallen een huiszoeking door politie mogelijk is, zònder de toestemming van de bewoner of bevel van een onderzoeksrechter. Dit kan op plaatsen waarvan de politie ernstige vermoedens heeft dat er drugs opgeslagen liggen, dat er drugs vervaardigd, bereid of bewaard worden of dat er drugs gebruikt worden in aanwezigheid van minderjarigen. Dan kan er te allen tijde (dus ook 's nachts) overgegaan worden tot een huiszoeking. Vooraleer de politie zich op artikel 6 bis beroept, zal ze al heel wat informatie hebben verzameld: ze zal verklaringen van personen afnemen en de plaats of de woning in de gaten gehouden hebben.

UITHUISZETTING VAN MEERDERJARIGE

13 "Onze 27-jarige zoon gebruikt regelmatig cocaïne. Hij woont nog altijd thuis. In het verleden is hij voor zijn cocaïnegebruik in begeleiding geweest. Dat is gestopt omdat hij vindt dat hij geen probleem heeft. Op bepaalde momenten is hij niet handelbaar, wordt hij erg agressief en bedreigt hij ons. Bij zo'n crisis contacteren we de politie. We zijn verplicht hem binnen te laten, omdat zijn adres officieel bij ons staat. Welke juridische middelen hebben we tot onze beschikking om hem eventueel officieel 'uit huis te zetten'?"

Van zodra je als ouder vaststelt dat het samenleven met je meerderjarige zoon niet meer leefbaar is, moet je voor jezelf zorgen. De opvoeding is voorbij en je zoon heeft zijn kansen gekregen. Jij moet verder kunnen met je eigen leven, ook dat is een recht. Je kan dan inderdaad een procedure opstarten bij de vrederechter, waarbij gevraagd wordt dat het meerderjarige kind het huis wordt uitgezet. Het is natuurlijk aangewezen om eerst de minnelijke procedure te volgen. Die kan worden opgestart met een eenvoudige brief naar de griffie van het vredegerecht. De vrederechter organiseert dan een bijeenkomst op zijn kabinet. Hij probeert een regeling uit te werken die door beide partijen, vrijwillig, wordt aanvaard en uitgevoerd. Deze procedure is gratis. Lukt dit niet, dan zal je je zoon moeten dagvaarden. Je schakelt dan een gerechtsdeurwaarder in om je zoon voor de vrederechter op te roepen. Deze procedure kost wel geld: het rolrecht (dit is een vergoeding voor het openen van het dossier bij de rechtbank en de kosten van een gerechtsdeur-

waarder). De vrederechter spreekt dan een vonnis uit. Als de vrederechter in het vonnis je zoon de toegang tot de ouderlijke woning verbiedt, kan je bijstand van de politie vragen om hem het huis uit te zetten. Uiteraard is dit een zeer belastende procedure. Toch zal de rechter meestal de ouders volgen als blijkt dat de meerderjarige het samenleven echt onmogelijk maakt. Wel wordt het kind voldoende tijd gegund om een andere woning te zoeken. Vaak wordt hierbij doorverwezen naar het OCMW.

(zie ook casus 4, p.11)

GEDWONGEN OPNAME VAN MEERDERJARIGE

14 "Onze zoon is 18 jaar en in samenspraak met ons is hij alleen gaan wonen. Wij betalen nog enkele maanden zijn huur. Op dit ogenblik studeert of werkt hij niet. Hij gebruikt regelmatig LSD en cannabis. Recent kregen we klachten van de huisbaas dat onze zoon te veel lawaai maakt. De laatste tijd doet hij vreemd. Hij reageert zeer achterdochtig op wat we zeggen, slaapt soms nachten niet, is heel depressief, verwaarloost zichzelf. Hij wil van geen hulpverlening weten. Hebben we als ouder juridische middelen tot onze beschikking om ons kind onder dwang te laten behandelen?"

Bij 'onder dwang behandelen' wordt vaak gedacht aan de wet betreffende de bescherming van de geesteszieke (vroeger wel eens 'collocatie' genoemd). Deze wet gaat uit van de bescherming van de geesteszieke, hetzij omdat hij zijn gezondheid en veiligheid ernstig in het gedrang brengt, hetzij omdat hij een ernstige bedreiging vormt voor andermans leven of integriteit. Iedereen die er belang bij heeft, kan deze vraag tot gedwongen opname stellen. Het verzoek moet wel worden ondersteund door een 'omstandig geneeskundig verslag' dat niet ouder mag zijn dan vijftien dagen. Dit verzoekschrift wordt ingediend bij de vrederechter van de plaats waar de zieke zich bevindt of woont.

Over het algemeen zal de vrederechter de vraag tot gedwongen opname afwijzen in kader van een loutere verslaving. Er is de opvatting dat een alcohol- of drugverslaving geen geestesziekte is. Nochtans is er een groeiende consensus onder psychiaters dat verslaving een psychiatrische stoornis is, met belangrijk verlies van vrijheid en met neurobiologische veranderingen.

Is er samen met de alcohol- of drugverslaving ook sprake van psychotische symptomen (waandenkbeelden, hallucinaties, ...), dan kan deze procedure er wel voor zorgen

dat de patiënt onder dwang ter observatie in een psychiatrische dienst wordt opgenomen. Binnen 24 uur na indiening van het verzoekschrift bepaalt de rechter de dag en het uur van zijn bezoek aan de persoon voor wie de opname ter observatie wordt gevraagd. Daarna volgt binnen de tien dagen de uitspraak van de rechter (het al dan niet inwilligen van het verzoek tot opname ter observatie in een psychiatrische instelling).
In extreem ernstige gevallen kan een spoedprocedure opgestart worden. Deze procedure kan ingezet worden door de politie. De politiefunctionaris zal dan contact opnemen met de Procureur des Konings. Verdere informatie over deze procedure kan je verkrijgen bij het vredegerecht in je buurt of bij het plaatselijke politiekantoor.
Soms zetten dwangmaatregelen de relatie tussen de aanvrager en de patiënt onder druk. De patiënt koestert dan negatieve gevoelens ten opzichte van diegene die de opname geregeld heeft. Anderzijds zijn er ook patiënten die een gedwongen opname – achteraf gezien – als positief ervaren.

GEDWONGEN OPNAME VAN MINDERJARIGE

15 "Onze zoon A. is 16,5 jaar. Hij gebruikt al twee jaar allerlei illegale producten. Hij bleef drie maanden thuis van school en de psychiater waar we in begeleiding waren, stelde een opname voor. A. zei tijdens het intakegesprek dat hij geen probleem heeft en helemaal niet opgenomen wenst te worden. Nu wil men hem niet opnemen, omdat hij niet gemotiveerd is.
Kunnen we hem niet dwingen om zich te laten opnemen?"

! Je kan hiervoor terecht bij het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (OCJ) in je regio.
Het OCJ kan je minderjarige zoon niet dwingen zich te laten opnemen. Zij kunnen wel samen met jou en je zoon naar de meest geschikte oplossing zoeken. Als jijzelf of je zoon niet akkoord gaat met het voorstel van hulpverlening, dan kan het OCJ zelf de hulpverlening organiseren of actief opvolgen. Men gaat op zoek naar een oplossing waarmee iedereen zich tevreden kan stellen. Als dit ook niet lukt, dan kan het OCJ toch doorverwijzen naar het Parket. Het Parket gaat dan een 'verplichte' vorm van hulp laten opstarten. Het is de jeugdrechter die hierover beslist. De beslissing van de jeugdrechter is dan wel verplichtend en afdwingbaar. In de praktijk gebeurt het dat de minderjarige zich toch laat opnemen vanuit de angst voor een verplichtende maatregel van de jeugdrechter.

Adressen van een Ondersteuningscentrum Jeugdzorg in je regio vind je op
http://wvg.vlaanderen.be/jongerenwelzijn/contact/buitendiensten/ondersteuningscentrum-jeugdzorg/

HULPVERLENING WEIGERT OPNAME VAN MEERDERJARIGE

16 "Mijn 21-jarige dochter heeft al verschillende ontwenningsopnames achter de rug. Na korte tijd waren er telkens conflicten omdat zij zich niet aan de opname-afspraken hield (zij was agressief of gebruikte verder tijdens haar opname). Nu is ze opnieuw bereid om naar intakes te gaan, maar ze wordt nergens nog aanvaard. Kan de hulpverlening weigeren iemand op te nemen?"

Ontwenningsklinieken of therapeutische gemeenschappen (TG) kunnen weigeren iemand op te nemen die zich niet houdt of gehouden heeft aan de gemaakte afspraken. Zeker in de TG's is de groep heel belangrijk. Één storende cliënt kan soms voldoende zijn om een goede werking van de hulpverlening onmogelijk te maken. Ook kan de hulpverleningsinstelling een vraag tot opname weigeren omdat het behandelplan van de instelling niet overeenstemt met de hulpvraag van de cliënt. Voorts worden gewelddadige patiënten vaak geweigerd omdat ze medepatiënten en het personeel in gevaar brengen.

Bij weigering dient de cliënt ingelicht te worden over de reden (van weigering). Ook moet de hulpverlening erop toezien dat de cliënt ergens anders terechtkan om zo de continuïteit van behandeling te waarborgen.

In geval van hoogdringendheid, bijvoorbeeld wanneer de drugverslaafde in levensgevaar is en er dus levensreddend moet worden opgetreden, kan men de drughulpverlening (wettelijk) verplichten om een bepaalde patiënt op te nemen.

Ook in kader van een gedwongen opname kan een psychiatrisch ziekenhuis niet weigeren een persoon op te nemen.

Je dochter kan contact opnemen met een ombudspersoon van het Overlegplatform Geestelijke Gezondheidszorg. Op vraag van de patiënt kan de ombudspersoon bemidde-

• • •

len tussen patiënt en hulpverlening met de bedoeling de communicatie te herstellen. Het adres van deze ombudsfunctie in jouw provincie en de namen van hulpverleningsinstellingen die hiermee samenwerken vind je op www.ombudsfunctieggz.be. Ondertussen is het ook belangrijk dat jíj met jouw vragen en zorgen ergens terecht-kan: je kan contact opnemen met een hulpverleningsinstelling waar specifieke ondersteuning voorzien is voor ouders met een druggebruikend kind. Voor adressen in jouw buurt kan je terecht bij De DrugLijn: 078 15 10 20 of www.druglijn.be.

GERECHTELIJK DOSSIER

17 “Mijn dochter van 20 is al een paar keer opgepakt wegens winkeldiefstal, druggebruik, rijden onder invloed, ... Ik heb nauwelijks nog zicht op alle feiten waarvoor ze in contact gekomen is met de politie of het gerecht. Het is al een lange lijdensweg geweest. En ik weet niet wat er ons nog allemaal boven het hoofd hangt. Is het mogelijk dat wij haar gerechtelijk dossier kunnen inkijken? Tot wie moeten we ons daarvoor wenden?”

Zowel de strafdossiers als het uittreksel uit het strafregister zijn door de ouders niet in te zien. Het onderzoek is geheim voor iedereen en het uittreksel valt onder de wet op de privacy. Nadien geldt het beroepsgeheim van de onderzoekers en de rechters. Enkel wanneer men zich burgerlijk partij stelt én dus schade heeft geleden door de misdrijven van het kind, kan men toestemming tot inzage krijgen.

COLLECTIEVE SCHULDENREGELING

18 "Onze zoon heeft de laatste tijd heel veel schulden opgebouwd. De echte miserie is begonnen doordat hij een dure auto – die hij op krediet had gekocht – onder invloed van alcohol “perte totale” heeft gereden. Onze zoon gokte vroeger al wel eens op sportweddenschappen, maar na het ongeluk is dat serieus toegenomen. Hij dacht dat hij zo zijn schulden kon betalen. Het is natuurlijk helemaal verkeerd uitgedraaid. Zijn schulden blijven toenemen, omdat hij veel interesten moet betalen. Wij hebben een deel van de schulden betaald, maar dat willen we niet meer. We zouden zo de andere kinderen benadelen. Hij heeft ondertussen toch wel ingezien dat gokken niet de juiste manier is. Wij zijn ten einde raad. Wat kunnen we ondernemen?"

Als de schulden van je zoon dermate hoog zijn, kan een collectieve schuldenregeling een oplossing zijn. Je zoon kan via een verzoekschrift een collectieve schuldenregeling (CSR) aanvragen bij een arbeidsrechtbank. De rechter oordeelt of CSR de gepaste hulpverlening is. Als dat zo is, wijst de rechter een schuldbemiddelaar aan. Dat kan het OCMW zijn maar ook een advocaat. De schuldbemiddelaar zal onderhandelen met de schuldeisers. Er wordt dan een plan opgemaakt waarin een budget voorzien wordt voor de levenskosten van je zoon. Wat overblijft wordt gebruikt om de schulden af te betalen. De rechter moet dit plan goedkeuren.

Het groot voordeel van CSR is dat schuldeisers geen beslag kunnen leggen op de goederen van je zoon. Ook de interesten op de schulden van je zoon worden bevroren. Bovendien kan de rechter na verloop van tijd een deel van de schulden van je zoon kwijtschelden.

Nog een belangrijk voordeel is dat personen die onder CSR vallen, automatisch uitgesloten worden uit de speel-

automatenhallen, casino's en kansspelwebsites. Je zoon wordt dan toegevoegd aan de EPIS-lijst. EPIS staat voor 'Excluded Persons Information System'. Daarop staan onder andere mensen met gokproblemen die zich vrijwillig op de lijst laten zetten. Als ouder kan je je zoon ook laten uitsluiten. Voor meer informatie hierover kan je terecht bij de Kansspelcommissie, Kantersteen 47, 1000 Brussel. Tel. 02/504 00 40 (www.gamingcommission.be, rubriek 'bescherming van de speler' en doorklikken naar 'toegangsverbod')

Het nadeel van CSR is dat het niet gratis is. Je zoon zal de schuldbemiddelaar moeten betalen. Dit bedrag wordt vastgelegd door de rechtbank en is een vast tarief. Het loon van de schuldbemiddelaar wordt opgenomen in het afbetalingsplan.

Voor meer informatie over de verschillende vormen van schuldhulpverlening zie p.57

(Meer advies, meer weten / schulden)

ZWIJGRECHT BIJ VERHORING DOOR POLITIE

19 "Onze jongste zoon (28 jaar) is al jaren op de sukkel: geen diploma, geen werk. Hij gebruikt drugs, welke dat weten we niet precies. Hij is al een paar keer opgenomen, daarna ging het een tijdje goed, maar telkens herviel hij. Hij komt wel nog regelmatig langs om te zien of alles nog goed met ons gaat. We mogen wel zeggen, in tegenstelling tot de verhalen van andere ouders, dat hij nog nooit agressief tegen ons geweest is of ons bestolen heeft. Hij vertelde laatst dat zijn vriend is opgepakt wegens dealen. Hij is bang dat de politie ook hem zal verhoren en aanhouden. We hebben hem gezegd dat hij niets moet zeggen aan de politie, dat hij zich moet beroepen op zijn 'zwijgrecht'. Maar kan hij dit wel doen? Gaat hem dit niet nog meer in de problemen brengen? Hebben we er wel goed aan gedaan om dit te adviseren?"

De huidige wetgeving laat de bijstand van een advocaat toe bij personen die van hun vrijheid zijn beroofd. De anderen krijgen een uitnodiging - mondeling of schriftelijk - en worden op de hoogte gesteld van het onderwerp van het verhoor. Men wordt dan verondersteld om voorafgaandelijk advies in te winnen bij een advocaat. Die kan dan met kennis van zaken adviseren om zich al dan niet te beroepen op het zwijgrecht. Voor mensen die van hun vrijheid worden beroofd en moeten verschijnen voor de onderzoeksrechter is het zich beroepen op het zwijgrecht soms verstandig. Zij verschijnen dan binnen de 5 dagen voor een andere rechter (Raadkamer), die beslist over de eventuele verlenging van het aanhoudingsmandaat. Voordien kan men echter het dossier inzien, zodat men kan lezen wat men heeft en weet. In alle andere gevallen is zwijgen zelden goud. Wat men zelf niet zegt, wordt vaak gezocht en gevonden. Meewerken aan een onderzoek kan later in het voordeel zijn.

ANONIEME AANGIFTE VAN DRUGS EN DRUGGEBRUIK

20 "Wij hebben twee kinderen. Onze jongste zoon is 32 jaar. Vanaf zijn 15 jaar ervaren we problemen. Dan begon hij te spijbelen en weed te roken. Later werd hij gediagnosticeerd met ADHD. Hij kan moeilijk aarden in de maatschappij en heeft de indruk in alles te mislukken. Op latere leeftijd is hij ook nog coke beginnen nemen.
Hij heeft geen job en woont nog bij ons in. Hij heeft zijn uitkering, maar om een cent bij te verdienen, dealt hij ook. Wij hebben de indruk dat we al heel veel stappen hebben ondernomen, maar hij leert niet uit zijn fouten. Eigenlijk zijn we heel bezorgd dat er drugs in ons huis zijn en dat hij drugs aan minderjarigen zou verkopen.
Moet ik mijn zoon aangeven? Bestaat er zoiets als anonieme aangifte, want als hij weet dat wij naar de politie gingen, komt het contact nooit meer goed.
Wat als mijn kind zelfstandig zou wonen, maakt het dan een verschil of ik hem moet aangeven of niet?"

De morele keuze om je eigen kind aan te geven, verandert niet als hij of zij afzonderlijk woont. Je zou dan alleen de huiszoeking - die het gevolg is van die aangifte - niet (mee) moeten ondergaan. Het blijft moeilijk, maar onvermijdelijk: als alle andere middelen gefaald hebben, bewijs je je zoon of dochter op lange termijn een dienst door beroep te doen op justitie. Je mag immers niet alleen je eigen kind zien: door te dealen tast hij de gezondheid van andere mensen, misschien zelfs minderjarigen, aan en beïnvloedt hij het leven van hun ouders. Je kan altijd vragen om anoniem te mogen getuigen en/of klacht neer te leggen. Maar dat zal het morele probleem niet verkleinen.

ERFENIS AAN KLEINKINDEREN

21 "Wij zijn getrouwd en hebben drie kinderen. Twee van hen zijn goed terechtgekomen. Alleen onze jongste dochter T. is altijd een probleemkind geweest en is het nog. Vanaf haar 16 jaar is zij drugs gaan gebruiken, zowel cannabis als xtc. We hebben heel veel in haar geïnvesteerd, veel van haar schulden betaald. Op dit ogenblik leeft zij van het OCMW en woont ze samen met een vriend die ook aan de drugs is. Samen hebben ze twee lieve kindjes. Nog komt ze regelmatig langs om geld of zaken te 'lenen'. We worden een dagje ouder en we denken eraan om onze twee oudste kinderen wat meer te laten erven dan T. Haar helemaal onterven willen we niet, alhoewel we weten dat al ons geld naar drugs zal gaan. Kan dit wettelijk geregeld worden? Of kunnen we beter onze kleinkinderen laten erven?

Als je je dochter gedeeltelijk wil onterven, dan moet je rekening houden met een aantal beperkingen in het Belgisch erfrecht.

De 'wettelijke reserve' of het reservatair erfdeel
Elk kind heeft recht op een deel van de nalatenschap (woonhuis, bankrekeningen, ...) van zijn ouder(s). Dit deel noemen we de 'wettelijke reserve'. Hoe groot dit deel is, hangt af van het aantal kinderen. Je hebt drie kinderen, dit betekent dat elk kind recht heeft op één vierde van je nalatenschap. (Als je één kind had gehad, was dit de helft van de nalatenschap; bij twee kinderen, had elk kind recht op één derde). Wat buiten deze wettelijke reserve valt, heet het 'beschikbaar deel'. In jullie geval (drie kinderen) is dat één vierde van de nalatenschap. Wat er met dit deel van de nalatenschap gebeurt, kan je door middel van een testament zelf bepalen. Legaten (schenkingen bij testament) aan kleinkinderen zijn bijgevolg mogelijk zolang ze maar vallen binnen dat 'beschikbaar deel' en dit niet overschrijden.

Eventueel kan er ook een vermogensbeheerder of testamentuitvoerder aangeduid worden. Deze kan dan als het ware 'passen' op de erfenis (volgens de instructies die kunnen beschreven worden in het testament) tot wanneer het probleemkind een bepaalde leeftijd heeft bereikt (bijvoorbeeld 30 jaar). Hij kan ervoor instaan dat de nalatenschap niet wordt verkwist door de erfgenaam of opgaat aan drugs.

Overlijden van een van de ouders
De nalatenschap bij het overlijden van een van de ouders bestaat normalerwijze uit het eigen vermogen van de overleden ouder enerzijds en de helft van de huwgemeenschap (het gemeenschappelijk vermogen van de ouders) anderzijds. Ouders kunnen echter in een huwelijkscontract of een akte tot wijziging van hun huwelijksvoorwaarden bepalen dat de helft van de huwgemeenschap niet tot de nalatenschap zal behoren, maar wel zal toekomen aan de langstlevende van hen. Zo'n regeling tussen de ouders wordt vaak een regeling "langst leeft al" genoemd in de volksmond. Op die manier kunnen de ouders de vererving (door hun kinderen) van de goederen uit de huwgemeenschap uitstellen, en dit tot het overlijden van de langstlevende ouder. Een akte tot wijziging huwelijksvoorwaarden kost 400 à 600 euro. Dit kan oplopen tot ruim 1.000 euro à 1.200 euro wanneer de ouders of een van hen ook een onroerend goed 'inbrengt' in het gemeenschappelijk vermogen.

Eigen vermogen van de overleden ouder
Zelfs als het gemeenschappelijk vermogen (huwgemeenschap) toebedeeld wordt aan de langstlevende ouder kan de overleden ouder ook nog een omvangrijk eigen vermogen bezitten (bijvoorbeeld een woonhuis van een overleden grootouder). Op dit eigen vermogen, hoe omvangrijk ook, zijn bovenvermelde regels inzake de wettelijke reserve en het beschikbaar deel van toepassing. Als je als ouders een omvangrijk eigen vermogen hebt, is het bijgevolg aan te raden een akte tot wijziging van de huwelijksvoorwaarden (inbreng van eigen vermogen in de huwgemeenschap) en / of een testament te maken. Je kan dan 'zoveel als wettelijk mag' goederen vererven aan de broer en zus van T., en bijgevolg kan T. 'zoveel als wettelijk mag' onterfd worden. Zowel voor het opstellen van een testament, als voor

de wijziging van de huwelijkse voorwaarden is het nuttig een notaris te raadplegen. Een eerste vrijblijvend advies is steeds gratis.

Noot

Een veelgestelde vraag van ouders is of bij het overlijden van een van de ouders het kind de verkoop van het woonhuis kan eisen. Wettelijk gezien kan dit. Toch is dit in de praktijk weinig haalbaar: bij het overlijden van een van de ouders heeft de andere ouder het vruchtgebruik van het woonhuis. Potentiële kopers zijn niet geneigd een woonhuis te kopen, waar ze weliswaar eigenaar van zijn, maar waarin ze zelf niet kunnen wonen of dat ze niet kunnen verhuren. Wat betreft de mogelijkheid om de gezinswoning te verkopen of toe te bedelen aan één van de erfgenamen, mits uitbetaling van een geldsom aan de andere erfgenamen, heeft de langstlevende ouder een vetorecht. Een kind kan de 'uitkoop' van zijn overlevende ouder niet opdringen. Meer info hierover vind je op www.notaris.be (erven en schenken/vragen en antwoorden (FAQ)).

DRUGS EN DE WET

MINDERJARIGEN DIE ILLEGALE DRUGS BEZITTEN EN/OF GEBRUIKEN

De wet op de verdovende middelen dateert van 24 februari 1921. In 2003 werd ze gewijzigd. Sindsdien maakt ze een onderscheid tussen cannabis en andere illegale drugs (cocaïne, heroïne, speed, …). Toch is en blijft cannabis een illegale drug. Aan cannabisbezit en/of –gebruik kan altijd een straf vasthangen.

Minderjarigen die illegale drugs bezitten en/of gebruiken
In de wet van 2003 geldt voor wie minderjarig (jonger dan 18 jaar) is: bezit en gebruik van zowel cannabis als van andere illegale drugs blijft in alle omstandigheden verboden. Wordt een minderjarige betrapt met drugs, dan maakt de politie een proces-verbaal op en bezorgt dit aan het parket. Ook de ouders worden verwittigd.

Het parket beslist wat er met het dossier gebeurt. Er zijn verschillende mogelijkheden:

— **Waarschuwing**
Als de feiten niet ernstig genoeg zijn om de jongere voor de jeugdrechter te brengen en men toch een duidelijk signaal wil geven dat de feiten niet gedoogd worden, kan het parket de jongere een waarschuwingsbrief sturen. Daarin wordt vermeld dat het parket kennis heeft genomen van de feiten, van oordeel is dat de feiten vast staan en beslist heeft het dossier te seponeren.
Het parket kan de jongere en zijn ouders ook oproepen en hen mondeling wijzen op de risico's die ze lopen.
Na de waarschuwing wordt het dossier geseponeerd.

— **Bemiddelingsvoorstel**
Dit is een overleg tussen de minderjarige, zijn ouders en het slachtoffer, met een neutrale bemiddelaar erbij. Het

herstel kan symbolisch zijn of in natura. Zo'n bemiddeling is enkel mogelijk als er sprake is van een slachtoffer. Bij druggebruik of bezit is dit meestal niet zo.

- **Doorverwijzen naar vrijwillige drughulpverlening**

- **Seponering** (het dossier klasseren zonder onmiddellijk gevolg). Hier ook zijn er verschillende mogelijkheden:
  - met waarschuwing
  - na bemiddeling
  - met doorverwijzing naar vrijwillige hulpverlening
  - zonder meer.

De minderjarige is niet verplicht om in te gaan op de voorstellen van het parket. Als de jongere niet ingaat op het voorstel is de kans groot dat de zaak toch nog geseponeerd wordt, vooral bij lichte en éénmalige feiten. Bij herhaling of zwaardere feiten kan dit voor gevolg hebben dat het parket besluit om de jongere alsnog voor de jeugdrechter te brengen.

Als het parket heeft geoordeeld dat er voldoende aanwijzingen van schuld zijn en dat de feiten ernstig genoeg zijn, wordt de jeugdrechter gevorderd.

Jeugdrechtbank
Het proces voor de jeugdrechter verloopt meestal in twee fasen: de voorlopige fase en de definitieve fase.
Soms is er een rechtstreekse dagvaarding. Dit wil zeggen dat de voorlopige fase wordt overgeslagen en dat er onmiddellijk een definitief vonnis wordt geveld. Dit is uitzonderlijk.

- **De voorlopige fase**
  Tijdens de voorlopige fase onderzoekt de sociale dienst voor gerechtelijke jeugdhulp de situatie van de minderjarige. Ze voert gesprekken met de jongere, de ouders en mensen die belangrijk zijn uit zijn omgeving. Dit vraagt de nodige tijd. In afwachting van het verslag van de sociale dienst kan de jeugdrechter al voorlopige maatregelen nemen. Als het verslag van de sociale dienst klaar is, stuurt de jeugdrechter het dossier terug naar het parket. Het parket heeft dan twee maanden tijd om de jongere te dagvaarden of niet te dagvaarden.
  Als er voldoende aanwijzingen zijn dat de jongere de feiten heeft gepleegd en als deze feiten voldoende ernstig zijn zal het parket de jongere dagvaarden. Zo niet zal het parket seponeren. In dat geval houdt de voorlopige maatregel op en wordt het dossier gesloten.

- **De definitieve fase**
  Als de jeugdrechter oordeelt dat de feiten zijn bewezen, kan hij een definitieve maatregel opleggen in een vonnis. De sociale dienst voor de gerechtelijke jeugdhulp houdt in principe toezicht over de uitvoering van de maatregel(en). Soms is er toezicht door de politie zoals bij huisarrest of contact- of plaatsverbod. Soms is er alleen een begeleiding door een dienst zoals bij gemeenschapsdienst, leerprojecten of bemiddeling.

Welke maatregelen kan de jeugdrechter nemen?
Dit is afhankelijk van de fase van de rechtspleging. In de voorlopige fase doet de jeugdrechter nog geen uitspraak over de schuld van de minderjarige. De maatregelen worden genomen om de jongere zelf en/of de maatschappij te beschermen en om onderzoek van de minderjarige en zijn context mogelijk te maken. De maatregelen moeten zo kort mogelijk zijn. Ze mogen niet bedoeld zijn als bestraffing of om dwang uit te oefenen.
De maatregelen in de voorlopige fase zijn grotendeels dezelfde als de maatregelen in de definitieve fase. We geven hieronder een overzicht. Waar nodig duiden we aan wanneer het enkel een definitieve maatregel is.

Herstelgericht groepsoverleg of bemiddeling.
Dit kan alleen als er een gekend slachtoffer is. Dit is zeer zelden het geval bij drugsbezit of druggebruik.

Het geschreven project (definitieve fase)
Het geschreven project is een andere mogelijkheid om de minderjarige zoveel mogelijk te betrekken bij de reactie op het delict. Ook als een bemiddeling niet mogelijk blijkt, kan de minderjarige nog altijd een voorstel doen aan de jeugdrechter. Dit kan een engagement zijn betreffende de school, het volgen van een (drug)leerproject, therapie, ... De jeugdrechter beoordeelt de opportuniteit en vraagt de sociale dienst om toezicht te houden op de uitvoering van dit project. Het project kan echter pas goedgekeurd worden tijdens de zitting voor het definitieve vonnis. De jongere kan dus geen project voorleggen en laten goedkeuren als voorlopige ‘maatregel’.

Ambulante maatregelen
- Berisping (enkel in definitieve fase)
- Toezicht door de sociale dienst
- Gemeenschapsdienst (max. 150 uren in definitieve fase – max. 30 uur in de voorlopige fase)
- Therapie (voor verslavings- of seksuele problemen,

voor psychische problemen, gedragsproblemen, …)

- Jongeren kunnen ook in hun leefmilieu blijven onder bepaalde voorwaarden.
  De wet somt enkele voorwaarden op:
  - Regelmatig schoollopen
  - Ambulante begeleiding volgen
  - Gemeenschapsdienst (alleen in definitieve fase voor max. 150 uren)
  - Leerproject volgen
  - Contact – of plaatsverbod
  - Huisarrest (eventueel onder politietoezicht)

  De jeugdrechter kan echter ook andere voorwaarden opleggen.
  De controle op de naleving van de voorwaarden wordt meestal toevertrouwd aan de sociale dienst voor gerechtelijke jeugdhulp.

Plaatsingsmaatregelen

- Pleegplaatsing
- Plaatsing in een residentiële of semi-residentiële voorziening of internaat
- Plaatsing in een gemeenschapsinstelling.
  Dit kan alleen voor feiten die – als ze door een meerderjarige zouden zijn gepleegd – strafbaar zouden zijn met minstens drie jaar gevangenisstraf, of bij recidieven en feiten met geweld. De jeugdrechter kan een jongere dus niet in een gemeenschapsinstelling plaatsen voor louter druggebruik of drugbezit. Als dit gepaard gaat met andere misdrijven, is dit soms wel mogelijk.
- Plaatsing in een ziekenhuisdienst of een centrum voor verslavingsproblemen
- Plaatsing in een jeugdpsychiatrische dienst als de drugproblemen gepaard gaan met een psychiatrische problematiek.

Een plaatsingsmaatregel kan gecombineerd worden met een ambulante maatregel, maar niet met de opgelegde voorwaarden voor behoud in het leefmilieu. Ambulante maatregelen kunnen ook met elkaar gecombineerd worden.

Uithandengeving

Jongeren die op het ogenblik van de feiten zestien jaar of ouder zijn, kunnen voor bepaalde zware feiten worden veroordeeld volgens het gewone strafrecht. Dit kan alleen als de jeugdrechter oordeelt dat de gewone jeugdrechtmaatregelen niet meer voldoen. Dit noemt men 'uithandengeving'.

MINDERJARIG EN ILLEGALE DRUGS – OOK CANNABIS

Elke illegale drug is verboden, dus ook cannabis

Politie stelt altijd proces-verbaal op — Politie verwittigt altijd de ouders

Proces-verbaal wordt overgemaakt aan het **jeugdparket**

- Seponering met waarschuwing
- Seponering met doorverwijzing naar vrijwillige hulpverlening
- Bemiddelingsvoorstel
- Seponering
- Doorverwijzing naar de **jeugdrechter**
  - voorlopige fase - geen uitspraak over schuld
    - Maatschappelijk onderzoek
    - Herstelgericht groepsoverleg of bemiddeling
    - Voorlopige maatregelen, zoals leerproject, therapie, gemeenschapsdienst, huisarrest, contact- of plaatsverbod
  - Seponering door parket na voorlopige fase
  - Definitieve fase - definitieve maatregel door jeugdrechter (feiten zijn bewezen)
    - Herstelgericht groepsoverleg of bemiddeling
    - Geschreven project: zelf een voorstel doen aan jeugdrechter
    - Ambulante maatregelen zoals leerproject, therapie, gemeenschapsdienst
    - Plaatsing in pleeggezin, private voorziening, open of gesloten gemeenschaps-instelling (nooit louter drugbezit of -gebruik)

MEERDERJARIGEN DIE CANNABIS BEZITTEN EN/OF GEBRUIKEN

Sinds 2003 wordt er voor meerderjarigen een onderscheid gemaakt tussen cannabis en andere illegale drugs. Is een meerderjarige in het bezit van een kleine hoeveelheid cannabis voor persoonlijk gebruik, dan zal er – bij vaststelling van bezit – een vereenvoudigd procesverbaal worden opgesteld, waarin ondere andere worden opgenomen:

- plaats en datum van de feiten;
- aard van de feiten (type en hoeveelheid cannabis);
- identiteit van de meerderjarige;
- samenvatting van de versie van de feiten van de meerderjarige.

De politie kan vragen de cannabis af te geven.
Verder wordt de meerderjarige nog eens herinnerd aan de norm: cannabis is verboden.

Cannabis voor persoonlijk gebruik houdt in:

- maximum hoeveelheid van drie gram;
- één geteelde vrouwelijke plant;
- cannabis onder andere vormen (olie, snoep, …) valt hier niet onder.

In bepaalde steden, gemeenten of op bepaalde festivals kan je echter ook een onmiddellijke inning (een geldboete) opgelegd krijgen, zelfs wanneer je minder dan een gebruikshoeveelheid op zak hebt.

In volgende gevallen wordt er wel een volwaardig procesverbaal opgemaakt:

- Als er verzwarende omstandigheden zijn:
  - misdrijven gepleegd ten aanzien van minderjarigen, waaronder cannabisgebruik of – verhandeling (dealen) in aanwezigheid van minderjarigen, minderjarigen aanzetten tot cannabisbezit of -gebruik, …;

  - lid zijn van een vereniging die drugs levert (een bende dealers);
  - bij iemand anders een ongeneeslijke ziekte, blijvende arbeidsongeschiktheid, verlies van een orgaan, zware verminking of de dood veroorzaken door cannabisgebruik.

- Als de openbare orde verstoord wordt:
  - bezit in een gevangenis of instelling voor jeugdbescherming;
  - bezit in een school of gelijkaardige instelling, of in hun onmiddellijke omgeving. Dit zijn plaatsen waar leerlingen zich verzamelen of elkaar ontmoeten (bijvoorbeeld halte openbaar vervoer of park in de nabijheid van een school);
  - openlijk bezit in een openbare plaats of een plaats die toegankelijk is voor het publiek (bijvoorbeeld een ziekenhuis).

Het parket zal rekening houden met plaatselijke omstandigheden en kan een bijzondere richtlijn verspreiden naar aanleiding van massabijeenkomsten (bijvoorbeeld een festival).

- In enkele uitzonderlijke gevallen, bijvoorbeeld wanneer de meerderjarige in een andere arrondissement woont dan datgene waar hij betrapt wordt en wanneer de meerderjarige meerdere vrouwelijke planten bezit.

Volgende zaken zijn steeds verboden:

- cannabis verkopen of gratis uitdelen (dealen);
- cannabis invoeren (bijvoorbeeld vanuit Nederland over de grens brengen);
- rijden onder invloed van cannabis.

In al deze gevallen stelt de politie een volwaardig proces-verbaal op en bezorgt dit aan het parket.

Het parket beschikt over volgende mogelijkheden:

- Seponering

  De zaak wordt zonder gevolg geklasseerd. De meerderjarige moet niet voor de rechtbank verschijnen. Hij

krijgt wel een waarschuwing van de politie en wordt eventueel doorverwezen naar de drughulpverlening.

— Minnelijke schikking
De meerderjarige betaalt op vraag van het parket een bepaalde geldsom, waardoor hij niet voor de rechtbank moet verschijnen. Door de betaling vervalt de strafvordering. Er is geen vervolging meer mogelijk voor dat feit. Er komt dan ook niets in het strafregister.

— Pretoriaanse probatie
Het dossier wordt zonder gevolg geklasseerd als de meerderjarige aan bepaalde voorwaarden voldoet (bijvoorbeeld hulpverlening opzoeken). Als aan de voorwaarden voldaan zijn, blijft de zaak waarschijnlijk zonder gevolg. Als de meerderjarige de voorwaarden niet naleeft, is het mogelijk dat hij toch nog voor de rechter moet verschijnen.

— Bemiddeling in strafzaken
Voor feiten waarop een straf staat van minder dan twee jaar en er een slachtoffer is, kan het parket een bemiddeling in strafzaken voorstellen. Zowel het slachtoffer als de meerderjarige dienen hiermee akkoord te gaan. De justitieassistent probeert om via een overeenkomst tussen de meerderjarige en het slachtoffer de schade te herstellen. Het parket kan ook nog bijkomende voorwaarden voorstellen, zoals een geneeskundige behandeling, therapie, opleiding of dienstverlening.

— Doorverwijzing naar de correctionele rechtbank
De correctionele rechtbank blijft bevoegd voor de bestraffing van cannabisbezit voor persoonlijk gebruik, ook al is sinds de wetswijziging de correctionele straf vervangen door een minder zware politionele straf (gelijkaardig aan de straffen voor openbare dronkenschap).

Er worden vier politionele straffen onderscheiden

— Geldboete van 15 tot 25 euro voor een eerste overtreding (te vermenigvuldigen met 6, in werkelijkheid dus 90 euro tot 150 euro).
— Geldboete van 26 tot 50 euro, in geval van herhaling binnen een jaar na de eerste overtreding (te vermenigvuldigen met 6, in werkelijkheid dus 156 tot 300 euro).

- Gevangenisstraf van 8 dagen tot 1 maand en een geldboete van 50 tot 100 euro (te vermenigvuldigen met 6, in werkelijkheid dus 300 tot 600 euro), in geval van een nieuwe herhaling binnen een jaar na de tweede veroordeling.
- Gevangenisstraf van 3 maanden tot 1 jaar en/of een geldboete van 1.000 tot 100.000 euro (te vermenigvuldigen met 6, in werkelijkheid dus 6.000 tot 600.000 euro), bij openbare overlast.

Gaat cannabisbezit gepaard met verzwarende omstandigheden, dan blijven de correctionele straffen van de wet van 24 februari 1921 volledig van toepassing: geldboete en/of gevangenisstraf.

Bij invoer, vervaardiging, vervoer en aanschaf van drugs (dus ook cannabis) geldt een strafverzwaring. De rechtbank moet steeds een geldboete én een gevangenisstraf uitspreken.

MEERDERJARIG EN CANNABIS

Cannabis is verboden, maar aan bezit voor persoonlijk gebruik wordt de laagste vervolgingsprioriteit gegeven

- geen verzwarende omstandigheden
- geen verstoring van de openbare orde

→ vereenvoudigd proces-verbaal

- verzwarende omstandigheden
- verstoring van de openbare orde

→ politie stelt altijd proces-verbaal op

→ proces-verbaal wordt overgemaakt aan het parket

- seponering
- minnelijke schikking
- pretoriaanse probatie
- correctionele rechtbank
  - geldboete
  - geldboete en gevangenisstraf

MEERDERJARIGEN DIE ANDERE ILLEGALE DRUGS BEZITTEN EN/OF GEBRUIKEN

Voor het bezit en/of gebruik van andere illegale drugs dan cannabis wordt er altijd een PV opgemaakt en doorgestuurd naar het parket.
Bij het parket kan de procureur dezelfde maatregelen treffen als diegene die hierboven beschreven werden voor cannabisbezit en/of –gebruik, namelijk seponering, minnelijke schikking, pretoriaanse probatie, bemiddeling in strafzaken en doorverwijzing naar de correctionele rechtbank (zie pagina's 49-50).

Als de zaak door het parket wordt doorverwezen naar de correctionele rechtbank, is er wel een verschil. Waar er voor cannabis minder zware politionele straffen mogelijk zijn, gelden voor andere illegale drugs enkel de correctionele straffen uit de wet van 24 februari 1921.

De correctionele rechtbank kan volgende maatregelen nemen:

— De algemene regel is dat men voor drugzaken een gevangenisstraf tussen drie maanden en vijf jaar en een geldboete tussen 1.000 en 100.000 euro kan krijgen (vermenigvuldig met zes).
  De wet bepaalt dus een minimum- en een maximumstraf, waartussen de rechter de straf kan bepalen. Zo kan de straf aangepast worden aan de situatie van de persoon en aan de gepleegde feiten. De rechtbank kan rekening houden met verzwarende omstandigheden (zie pagina's 48-49).
  Wanneer er daarentegen verzachtende omstandigheden zijn, kan de rechtbank een lichtere straf uitspreken. Ze kan bijvoorbeeld een deel van de gevangenisstraf of boete voorwaardelijk uitspreken.

Bijvoorbeeld: van een geldboete van 5.000 euro moet men slechts 500 euro betalen. Zolang de meerderjarige gedurende een opgelegde proefperiode (maximum vijf jaar) op het rechte pad blijft, moet hij de rest van de boete niet betalen.

— Naast een gevangenisstraf en een geldboete, kan de rechtbank ook alle zaken die verband houden met de inbreuk en in beslag genomen worden, verbeurd verklaren. De drugwetgeving maakt dit ook mogelijk wanneer ze geen eigendom zijn van de betichte. Bijvoorbeeld: de auto van een vriend waarmee drugs vervoerd werden, of geld dat verdiend werd met dealen.

— De rechtbank kan de straf eveneens opschorten of uitstellen, al dan niet onder bepaalde voorwaarden. Als er voorwaarden worden opgelegd heet dat probatie-opschorting of probatie-uitstel. Bij probatie-opschorting wordt geen straf uitgesproken zolang men zich aan de voorwaarden houdt; bij probatie-uitstel wordt er wel een straf uitgesproken, maar wordt ze niet uitgevoerd als de betichte de voorwaarden naleeft. Bij probatie-opschorting komt er geen vermelding op het strafblad, bij een probatie-uitstel komt de veroordeling er wel op te staan.
De voorwaarden kunnen bijvoorbeeld zijn: geregeld een centrum voor hulpverlening opzoeken, niet omgaan met druggebruikers, geen alcohol en andere drugs gebruiken, een vormingscursus over drugs volgen.
De rechter heeft ook de mogelijkheid om een werkstraf op te leggen. Dit is een straf waarbij de veroordeelde verplicht wordt om een aantal uren te werken ten bate van de gemeenschap.
Na uitspraak door de rechter is het de probatiecommissie die er samen met de justitieassistent op toeziet dat de opgelegde voorwaarden worden nageleefd of de werkstraf uitgevoerd.
Houdt men zich niet aan de voorwaarden, dan kan de probatiecommissie aan het parket vragen om de zaak opnieuw voor de rechtbank te brengen. De rechtbank

kan dan tot een effectieve straf/boete veroordelen of opnieuw een probatiemaatregel opleggen met aangepaste voorwaarden.
Belangrijk om weten is dat probatiemaatregelen veel gebruikt worden bij inbreuken op de drugwet. Deze gunst kan steeds toegekend worden, ook al voldoet de meerderjarige normaal niet aan de wettelijke voorwaarden.

MEER ADVIES, MEER WETEN

Wetswinkels
In een wetswinkel krijg je informatie, praktisch advies en indien nodig verwijzen ze door. Er wordt geen advies gegeven per telefoon of brief. Het advies kost 15 euro per consultatie. Raadpleeg www.dewetswinkel.be (rubriek 'in jouw buurt') voor het dichtstbijzijnde adres.

Pro-Deoadvocaat
Een pro-Deoadvocaat kan je vinden door een vraag te richten aan het bureau van juridische bijstand (BJB). Adressen van het BJB in jouw regio vind je op www.advocaat.be (rubriek 'advies en bijstand', en vervolgens rubriek 'juridische tweedelijnsbijstand').

Commissie voor Juridische Bijstand
Een eerste gratis oriënterend advies kan je bekomen bij de Commissie voor Juridische Bijstand die zitdagen organiseert waar advocaten eenvoudig advies verlenen.
Voor een adres en zitdagen in jouw buurt: zie www.advocaat.be (rubriek 'advies en bijstand', en vervolgens 'juridische eerstelijnsbijstand').

Justitiehuizen
In elk gerechtelijk arrondissement is er een justitiehuis waar je onder meer terecht kan voor een eerste (gratis) juridisch advies en als je vragen hebt over de gerechtelijke procedure waarin je bent betrokken.
Meer info en adressen vind je op www.justitiehuizen.be

Schulden
Voor meer informatie over de verschillende vormen van schuldhulpverlening kan je terecht bij het Vlaams Centrum Schuldenlast: www.vlaamscentrumschuldenlast.be.
Voor een erkende dienst voor schuldbemiddeling bij jou in buurt kan je de website www.eerstehulpbijschulden.be/contact raadplegen. De betrokkenen maken een afspraak met de dichtstbijzijnde schuldbemiddelingsdienst en bieden er zich aan met alle nuttige documenten.

Lectuur

Mijn kind en drugs: antwoorden voor ouders, Van Reybrouck & F. Van Hende
Jongeren, ouders en drugs, Helga De Ridder
Drug-skenner, Geert Dom
Leven met een verslaafde, Frieda Matthys

Andere lectuur, recent?

Drugs en urinetesting, De Druglijn
Stoppen met drank, drugs, pillen of gokken?, De Druglijn
Drugs en de wet. De meest gestelde vragen, De Druglijn
Een verslaving in huis. Zelfhulpboek voor naastbetrokkenen, Meyers, Robert J Wolfe, Brenda L

de druglijn
078 15 10 20
www.druglijn.be

Contacteer De DrugLijn

Voor alle vragen over drank, drugs, pillen en gokken.
Voor concrete informatie, een eerste advies en/of adressen voor hulp en preventie kunt u bij ons terecht. We staan open voor uw verhaal, zonder te oordelen of te veroordelen.
Anonimiteit, objectiviteit en vertrouwen staan voor ons centraal.

Bel via 078 15 10 20 - *ma-vr 10 u. tot 20 u. (niet op feestdagen) | vanaf een vast toestel bel je aan voordeeltarief*
Een gesprek via Skype - *ma-vr 18 u. tot 20 u. (niet op feestdagen) | gratis via www.druglijn.be*
Mail via www.druglijn.be - *binnen de 5 werkdagen ontvang je een antwoord op maat*